

2. godina					
NAZIV KOLEGIJA: Antička arheologija srednje i južnodalmatinskog otočja I - Principi naseljenosti					
OPĆE OBAVIJESTI					
ODJEL	Odjel za arheologiju – Sveučilište u Zadru				
STUDIJ	Poslijediplomski znanstveni studij “Arheologija istočnog Jadrana”				
USMJERENJE	Antička arheologija			Godina studija: 2.	
NASTAVNIK	Doc. dr. sc. Igor Borzić			Semestar: III.	
USTANOVA	Sveučilište u Zadru - Odjel za arheologiju				
STATUS KOLEGIJA		Izborni	Izborni za druge studij. grupe		
<ul style="list-style-type: none"> • OPIS KOLEGIJA: Kolegij obuhvaća analizu topografije antičke naseljenosti srednje i južnodalmatinskog otočja i to na način da ono predantičkoj suprotstavi povijesna zbivanja koja su postupno dovela do upliva antičkih civilizacija i njezinih modela naseljenosti na spomenutim otočnim prostorima. Uz klasifikaciju antičkih grčkih, rimskih i kasnoantičkih naselja (gradovi, gospodarska imanja, utvrde i dr.), posebna pozornost se pridaje pitanjima organizacije prostora i administrativnog položaja otočnih naselja. Epigrafska građa i sav ostali arheološki materijal koristi se za prezentiranje sastava stanovništva u otočnim naseljima i iznošenju zaključaka o svim aspektima njegova svakodnevnog života. Posebna pozornost pridaje se i komparaciji principa antičke naseljenosti srednje i južnodalmatinskog otočja s ostalim istočnojadranskim otocima. 					
<ul style="list-style-type: none"> • CILJEVI KOLEGIJA: Osnovni cilj kolegija je studentima pružiti uvid u antičku naseljenost srednje i južnodalmatinskog otočja te promjene koje su u tom aspektu zadesile navedeni prostor na prijelazu iz prapovijesno u antičko razdoblje. Na temelju pisanih izvora i arheoloških ostataka moći će se što realnije razviti klasifikacija antičkih naselja i time dobiti osnova za daljnje detaljno proučavanje svih aspekata života na spomenutim otocima te tamošnju situaciju komparirati i međusobno, ali i s drugim otočnim i kopnenim ambijentima. 					
VODIČ:			Zimski semestar	Ljetni semestar	
ECTS - STUDENTSKO OPTEREĆENJE:			2		
TJEDANA PO SEMESTRU:			15		
Sati tjedno:	predavanja		1		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupno sati:	predavanja		15		
	seminari				
	vježbe				
	mentorski rad				
Ukupan broj dana terenske nastave:					
NASTAVNE METODE:					
predavanja					
NASTAVNA POMAGALA:					
udžbenici	bilješke .pp	članci	knjige	internet	
UVJET ZA PRIZNAVANJE BODOVA:					
Odslušan kolegij					
NAČIN POLAGANJA ISPITA:					
ispit se ne polaže					
LITERATURA:					
Obvezna:					
<i>Arheološka baština otoka Brača</i> , Brački zbornik br. 21, Supetar, 2004.					
<i>Arheološka baština otoka Hvara</i> , BAR Int. Ser. 660., Oxford, 1997.					
<i>Archaeological Heritage of Vis, Biševo, Svetac, Palagruža and Šolta</i> , BAR Int. Ser. 1492, Oxford, 1996.					

- BEGOVIĆ- DVORŽAK, V., 2003. – *Utjecaj plovidbenih ruta Jadranom na formiranje rimskih naselja i gradova na istočnojadranskoj obali i otocima, Histria Antiqua*, 11, 309-328.
- BEGOVIĆ, V. – SCHRUNK, I., 2001. – *Preobrazbe rimskih vila na istočnom Jadranu ukasnoj antici i ranom srednjem vijeku*, Prilozi Instituta za arheologiju, 18, Zagreb, 157-172.
- BORZIĆ, I., 2007. - *Otok Korčula – primjer romanizacije dalmatinskog otoka*, magistarski rad, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar.
- BORZIĆ, I., 2010. - Značajke naseljenosti otoka Korčule u antičko doba, u: *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva* 26, Split, 2010., str. 27-42.
- BRUSIĆ, Z., 1993. – *Starokršćanski sakralni objekti uz plovidbenu rutu istočnom obalom Jadrana*, Diadora, 15, Zadar, 223-235.
- ČAČE, S., 1994. – *Prilozi raspravi o osnivanju grčkih naseobina na Jadranu u 4. st. pr. Kr.*, RFFZd 33(20), 33-54.
- Dalmatia: research in the Roman province 1970-2001: papers in honour of J.J. Wilkes*, BAR Int. ser. 1576, Oxford, 2006.
- I Greci in Adriatico, 2, Hesperia 18, Roma, L'Erma di Bretschneider, 2004.
- JELINČIĆ, K., 2005. – *Topografija rustičnih vila na otoku Braču*, magistarski rad, neobjavljeno, Zagreb.
- JELINČIĆ-RADONIĆ, J., 2001. – Antičko naselje u Ublima, *Izdanja HAD*, sv. 20., Split, 197-220.
- KIRIGIN, B., 1996. – *Issa – grčki grad na Jadranu*, Zagreb.
- KIRIGIN, B., 2004. – Faros, Parska naseobina, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 96, 9-301.
- KOZLIČIĆ, M., 1990. – *Historijska geografija istočnog Jadrana u starom vijeku*, Split.
- LISIČAR, P., 1951. – *Crna Korkira i kolonije antičkih Grka na Jadranu*, Skopje.
- LOMBARDO, M., 1992. – Lo psefisma di Lumbarda, *Hesperia* 3, Roma, 161-188.
- LOMBARDO, M., 2002. – I Greci a Kerkyra Melaina: Pratiche coloniali e ruolo degli Indigeni, *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana*, Split, 121-140.
- LOMBARDO, M., 2005. – The Psephisma of Lumbarda: a new fragment, *Illyrica antiqua*, Zagreb, 353-360.
- MARGETIĆ, L., 1971. – Psefizma o osnivanju grčke kolonije na Korčuli, *Živa antika* XXI/1, Skopje, 189-204.
- MARIJAN, B., 2000. – Željezno doba na južnojadranskom području, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 93, 7-221.
- NOVAK, G., 1961. – Stari Greci na Jadranu, *Rad JAZUa* 322, 145-223.
- Pharos – antički Stari Grad*, Katalog izložbe povodom 2380. obljetnice utemeljenja grada, Zagreb 1996.
- RADIĆ, D. BASS, B., 2002. – Back to the current reality on Korčula: The ground situation reviewed, New evidence and futur investigation, *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana*, Split, 289-299.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1965. – Zur frage der datierung des Psephisma aus Lumbarda (Syll. 141), *Archaeologica Jugoslavica*, VI, Beograd Ljubljana, 77-81.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1966. – Isejska naseobina u Lumbardi u svjetlu novih istraživanja, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, LXVIII, 133-141.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1980. – O knidskoj kolonizaciji Korčule, *Diadora* 9, Zadar, 229-250.
- RENDIĆ-MIOČEVIĆ, D., 1988. – Antički Greci na našem Jadranu i neka pitanja naseljavanja priobalja Manijskog zaljeva, *Adrias* 2, Split, 5-20.
- SUIĆ, M., 1960. – Pravni položaj grčkih gradova u manijskom zalivu za rimske vladavine, *Diadora* 1/1959., Zadar, 147-174.
- SUIĆ, M., 2001. – Korkura h Melaina, *Izdanja Had*, sv.20, Split, 161-168.
- SUIĆ, M., 2001. – *Antički grad na istočnoj obali Jadrana*, Zadar.
- ZANINOVIĆ, M., 1967. – Neki primjeri smještaja antičkih gospodarskih zgrada u obalno-otočkom području Dalmacije, *Arheološki radovi i rasprave*, IV/V, Zagreb, 357-372.
- ZANINOVIĆ, M., 1988. – Pharos – od polisa do municipija, *Arheološki radovi i rasprave*, 11, 3548.
- ZANINOVIĆ, M., 1993. – Ranokršćanske crkve kao postaje plovnog puta duž istočnog Jadrana, *Vjesnik za arheologiju i historiju dalmatinsku*, 86, Split, 125-145.
- ZANINOVIĆ, M., 1995. – Villae Rusticae u pejzažu otoka i obale antičke Dalmacije, *Histria Antiqua*, 1, Pula, 86-96.
- ZANINOVIĆ, M., 2001. – Antičke podjele zemljišta na Korčuli i Pelješcu, *Izdanja HAD*, sv.20, 147-160.
- ZANINOVIĆ, M., 2002. – Grčke podjele zemljišta na otocima Hvaru, Visu i Korčuli, *Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana*, Split, 261-287.

ZANINOVIĆ, M., 2004b. – *Antičke rimske vile u gospodarskoj i prometnoj mreži srednje Dalmacije, Histria Antiqua*, 12, Pula, 117-125.

Dopunska:

CARLSEN, J., 1994. - *Land use in the Roman Empire*, Roma.

JOHNSTONE, D. E., 1994 - *Roman villas*, Dyfed.

PERCIVAL, J., 1976. - *The Roman Villa*, An Historical Introduction, London.

RICH, J., A. - WALLACE-HADRILL, 1991. - , *City and Country in the Ancient World*, Leicester-Nottingham Studies in Ancient Society, Volume 2, Routledge, London - New York.

SUIĆ, M., 1974. – *Zadarski otoci u antici*, Zbornik Zadarsko otočje, Zadar, 47-65.

Registracija za slušanje kolegija: **DA**

Registracija za ispit:

PREDUVJETI ZA UPIS KOLEGIJA:

• **REFERENTNI RADOVI NASTAVNIKA ZA KOLEGIJ:**

Uvala Gradina na otoku Korčuli u svjetlu podmorskih arheoloških nalaza, u: *Jurišićev zbornik. Zbornik radova posvećenih uspomeni na Mariju Jurišića* / L. Bekić (ur.), Hrvatski restauratorski zavod, Zagreb, 2009., str. 82-97.

Amfore s gradine Kopila ponad Blatskog polja na otoku Korčuli, u: *Histria antiqua 15, Časopis Međunarodnog istraživačkog centra za arheologiju*, Pula, 2007., str. 341-352.

Otok Korčula – primjer romanizacije dalmatinskog otoka, magistarski rad, Sveučilište u Zadru, Odjel za arheologiju, Zadar, 2007., 368 str.

Značajke naseljenosti otoka Korčule u antičko doba, u: *Arheološka istraživanja na srednjem Jadranu, Izdanja Hrvatskog arheološkog društva 26*, Split, 2010., str. 27-42.